

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní žalobkyně: **L. P.**, bytem Josefa Čejky 395, 679 32 Svitávka, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2013, č. j. MPSV-UM/10536/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/1604/2013/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 7. 2013, č. j. MPSV-UM/10536/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/1604/2031/9S-JMK bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 20. 6. 2013, č. j. 46008/13/BK, sp. zn. 2138-13-BK a uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 6. 2013, č. j. 46008/13/BK, sp. zn. 2138-13-BK byla zamítnuta žádost žalobkyně o dávku státní sociální podpory – porodné vzhledem k tomu, že doložený měsíční průměr příjmu její rodiny za rozhodné období prvního čtvrtletí roku 2013 činí

18.664 Kč a převyšuje součin zákonného koeficientu 2,40 a částky životního minima její rodiny, které činí 7.710 Kč, tj. 18.504 Kč.

Dne 7. 8. 2013 podala žalobkyně žalobu proti napadenému rozhodnutí, v níž uvedla, že otec dítěte Martin Žilka, nar. 14. 3. 1991 nikdy s nimi nežil ve společné domácnosti, nikdy finančně žalobkyni nepřispíval. Studoval, studium přerušil, od září roku 2013 má ve studiu znovu pokračovat. Z uvedeného důvodu proto rozhodnutí žalované se opírá o nedostatečně zjištěný skutkový stav. Navrhla proto, aby napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 9. 9. 2013 shodně s odůvodněním napadeného rozhodnutí vyslovil názor, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně je meritorně správné, je řádně odůvodněno, vyplývá z něj vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazu na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Ke skutkovému zjištění uvedl, že dne 19. 6. 2013 doručila žalobkyně vyplněný formulář MPSV „žádost o porodné“ datovaný dnem 19. 4. 2013 na nezletilého Ondřeje Žilky, nar. 10. 4. 2013. K žádosti doložila vyplněný formulář „doklad o výši čtvrtletního příjmu“ za první čtvrtletí roku 2013. Z jeho obsahu vyplývá, že v rozhodném období od 1. 3. 2013 do 31. 3. 2013 pobírala peněžité dávky nemocenského pojištění. Jednalo se o částku ve výši celkem 31.484 Kč, výši částky žalobkyně nezpochybnila. Dále byl doložen vyplněný formulář „doklad o výši čtvrtletního příjmu“ otce nezletilého Ondřeje Žilky, nar. 10. 4. 2013, a to Martina Žilky, nar. 14. 3. 1991, z kterého bylo zjištěno, že v době od 1. 1. 2013 do 5. 2. 2013 byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání ÚP bez nároku na výplatu podpory v nezaměstnanosti a od 6. 2. 2013 do 31. 3. 2013 byl potvrzen čistý příjem ze závislé činnosti od zaměstnavatele PYROTEK CZ, s.r.o., Dolní Lhota 203, 678 01 Blansko ve výši 24.508 Kč, což rovněž nebylo zpochybněno. Formulář byl vystaven dnem 19. 4. 2013, jmenovaným Martinem Žilkou byl vlastnoručně podepsán. Dále z rodného listu dítěte bylo zjištěno, že otcem nezletilého Ondřeje Žilky, nar. 10. 4. 2013 je Martin Žilka, nar. 14. 3. 1991, což rovněž žalobkyně nezpochybnila.

Skutečnost, že s otcem dítěte žalobkyně nežije a jmenovaný žádným způsobem se finančně nepodílí na výživě a výchově dítěte, nikdy s žalobkyní a dítětem nesdílel trvalé bydliště, sdělila žalobkyně až v odvolání datovaném dnem 24. 6. 2013. K odvolání doložila „čestné prohlášení“ ze dne 24. 6. 2013 potvrzující uvedené skutečnosti. Obě listiny byly tedy datovány dnem 24. 6. 2013, tj. dnem vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve věci dávky státní sociální podpory – porodné. Byly proto posouzeny jako účelové, neboť uvedenými skutečnostmi žalobkyně začala argumentovat až poté, co z citovaného rozhodnutí správního orgánu I. stupně zjistila, že nemá právní nárok na předmětnou dávku. V kontextu shora uvedeného, zejména listinných důkazů založených ve spisové dokumentaci správního orgánu I. stupně i v souladu s § 5 odst. 1, 2, 4, § 7 odst. 2 a odst. 4 a § 44 odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 117/1995 Sb., v platném znění, navrhl žalovaný zamítnutí žaloby.

V replice k vyjádření žalobkyně doručené Krajskému soudu v Brně dne 7. 8. 2014 popřela žalobkyně účelovost její argumentace. Ve věci podání žádosti o porodné postupovala dle informací, které jí byly dány při návštěvě úřadu práce dne 15. 4. 2013, kdy jí bylo sděleno, že se má dostavit s otcem dítěte, který musí být ve formuláři uveden, jestliže je uveden i v rodném listě dítěte. Dále byla informovaná, že si musí nechat v zaměstnání potvrdit příjmy, s otcem dítěte se musí dostavit osobně při odevzdání formulářů z důvodu nutnosti opatření formulářů potřebnými jejich podpisy. Následně na základě pomoci v charitativní poradně jí bylo sděleno, že po doručení rozhodnutí správního orgánu I. stupně má podat

odvolání, v němž vyloučí otce dítěte z okruhu společně posuzovaných osob, což také učinila. Dále odkázala i na čestné prohlášení Tomáše Nováka a Aleny Vojtěchové, sousedů ze dne 2. 8. 2013 potvrzující, že otec dítěte Martin Žilka nikdy s nimi nebydlel a nesdílel společnou domácnost. Poukázala i na nesprávný údaj uvedený v písemném vyjádření žalovaného, že v období od 1. 3. 2013 do 31. 3. 2013 pobírala nemocenské pojištění ve výši 31.484 Kč, tato částka ale odpovídala celému prvnímu čtvrtletí, tj. období ode dne 1. 1. 2013 do 31. 3. 2013. I nadále trvala na tom, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Žalobkyně trvala na nařízení jednání v předmětné věci, předvolání k jednání konané dne 14. 8. 2014 jí bylo doručeno vložení do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky dne 29. 7. 2014, k jednání se však nedostavila, aniž by se omluvila. Žalovaný v písemném podání ze dne 12. 8. 2014 omluvil neúčast při jednání z důvodu pracovního zaneprázdnění. Soud proto jednal v nepřítomnosti obou účastníků.

Právní názor Krajského soudu v Brně:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Předmětem přezkumného soudního řízení bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2013, č. j. MPSV-UM/10536/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/1604/2013/9S-JMK, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 20. 6. 2013, č. j. 46008/13/BK, a uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Jádrem sporu ve věci bylo posouzení, zda žalobkyni nárok na uplatňovanou dávku dle § 44 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSSP“), vznikl či nikoliv.

Podle § 44 odst. 1 citovaného zákona nárok na porodné má nepřevyšuje-li rozhodný příjem v rodině součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40 žena:

- a) která porodila své první živé dítě,
- b) které se současně s prvním živě narozeným dítětem narodilo další živé dítě nebo děti, pokud jí před tímto porodem nevznikl nárok na porodné podle § 45 odst. 1.

Podle § 44 odst. 3 citovaného zákona nárok na porodné vzniká dnem porodu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

Porodné je tedy dávka poskytovaná v závislosti na výši příjmu, kterou se rodině s nízkými příjmy jednorázově přispívá na náklady související s narozením prvního dítěte. Nárok na porodné je vázán stanovenou hranicí příjmů v rodině, která v kalendářním čtvrtletí předcházejícímu kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě narodilo, musí být nižší než 2,4 násobek životního minima rodiny. Do rozhodného příjmu se nezapočítává rodičovský příspěvek a přídavek na dítě. Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí 13.000 Kč na první živě narozené dítě. Narodilo-li se s prvním živě narozeným dítětem další živě narozené dítě nebo děti, činí výše porodného 19.500 Kč (§ 46 odst. 1 ZSSP).

Základní podmínkou pro nárok na tuto dávku je podmínka trvalého pobytu a bydliště na území České republiky oprávněné osoby a osob společně s ní posuzovaných (§ 3 odst. 1 citovaného zákona).

Podle § 7 odst. 2 citovaného zákona společně posuzovanými osobami, není-li tak stanoveno jinak:

- a) nezaopatřené děti (§ 11),
- b) nezaopatřené děti (§ 11) a rodiče těchto dětí; za rodiče se považují i osoby, jimž byly nezaopatřené děti svěřeny do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, manžel, partner, rodiče nebo uvedené osoby, vdovec nebo vdova po rodiči nebo uvedené osobě a druh (družka), rodiče nebo uvedené osoby,
- c) manželé, partneři, nebo druh a družka, nejde-li o rodiče posuzované podle písm. b),
- d) nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí a rodiče (písm. b)) těchto rodičů, pokud s oprávněnou osobou spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Krajský soud v Brně přisvědčil argumentaci žalovaného, že ze skutkových zjištění nevyplývá žalobkyni nárok na porodné dle § 44 ZSSP. Učiněný závěr je podložen zjištěním, že v rodném listě nezletilého Ondřeje Žilky, nar. 10. 4. 2013 je uveden otcem Martin Žilka, nar. 14. 3. 1991, který je rovněž uveden i v žádosti o porodné podané u Úřadu práce ČR – kontaktní pracoviště Boskovice dne 19. 6. 2013. V tiskopisu „žádost o porodné“ na druhé straně, oddíl C označený „ostatní osoby, které s dítětem/děťmi patří do okruhu společně posuzovaných osob“ je uvedeno: „*podpisem stvrzuje každá z uvedených osob (v případě nezletilých dětí jejich zákonný zástupce) správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a o bydlišti v ČR, a v případě nezaopatřených dětí skutečnosti prokazující jejich nezaopatřenost*“. V uvedeném oddílu je uveden Martin Žilka, nar. 14. 3. 1991, trvalé bydliště v ČR. Údaj je vlastnoručně podepsán jmenovaným. Formulář je datován dnem 19. 4. 2013. Vlastnoruční podpis otce dítěte tak deklaruje pravdivost uváděných skutečností, označuje osobu, která citovaný právní úkon učinila. Představuje výslovný projev vůle, jímž označená osoba svobodně, jasně, srozumitelně a pravdivě potvrzuje a zároveň nezpochybňuje jím poskytnuté informace, které jsou v oddílu C žádosti o porodné uvedeny.

Dále je třeba zdůraznit, že nebyly ani shledány vady v postupu správního orgánu z hlediska aplikace § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Z citovaného ustanovení vyplývá, že nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

Uvedené ustanovení správního řádu dává účastníkům řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a to před vydáním rozhodnutí ve věci v okamžiku, kdy bylo ukončeno obstarávání podkladů rozhodnutí. Tuto povinnost správní orgán splnil, neboť ve správním spise je založeno „vyrozumění účastníka řízení a prohlášení účastníka řízení ke dni 10. 4. 2013 podepsané žalobkyní dne 19. 6. 2013, jímž potvrdila, že byla seznámena s možností účastníka správního řízení vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, že navrhla všechny důkazy, které jí byly k uvedenému dni známy a na jejich základě žádala o rozhodnutí ve věci svého podání, vzdala se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí i ke způsobu zjištění, a to i pro případ, kdy správní orgán nově doplní v řízení další rozhodné skutečnosti. Zároveň deklarovala, že tímto nejsou dotčena její práva vyjádřit své stanovisko, navrhnout důkazy a činit jiné návrhy související s předmětem řízení, kdykoliv v průběhu řízení až do vydání rozhodnutí, ani právo možného využití odvolání jako opravného prostředku proti rozhodnutí.

Soud tak došel k závěru, že žalobkyni byl dán prostor ke vznesení námitky, která by byla způsobilá vyvrátit obsah či pravost každého z podkladů rozhodnutí nebo vyvrátit jejich relevantnost k předmětu správního řízení upozorněním na jiné pro věc rozhodnější skutečnosti. Taková aktivita však ze strany žalobkyně nebyla do ukončení procesu shromažďování podkladů pro rozhodnutí ve věci prokázána. Lze tedy shrnout, že ze strany správního orgánu nedošlo k případné nezákonnosti v postupu, která by tak krátila žalobkyni v jejích procesních právech. Ve věci byl objektivně zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Skutečnosti uvedené žalobkyní v jejím odvolání proto nebyly zohledněny. Nebylo prokázáno, že postup správního orgánu by byl v rozporu s § 82 odst. 4 správního řádu, dle kterého k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů uvedených v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Vzhledem k tomu, že správní orgán I. stupně dal žalobkyni prostor pro podání vyjádření ke správnímu řízení i k nashromážděným podkladům rozhodnutí, bylo pouze na žalobkyni, jestli tohoto svého práva využije či nikoliv. Žalobkyně teprve v odvolání uvedla nové skutečnosti, které neuplatnila v řízení před správním orgánem I. stupně, ačkoliv tak učinit mohla. Žalovaný se proto těmito skutečnostmi odmítl v odvolacím řízení zabývat s ohledem na zásadu koncentrace řízení ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu. Krajský soud tento postup potvrdil. Stávající právní úprava správního řízení klade důraz na to, aby se správní řízení pokud možno odehrálo před správními orgány v I. stupni a další či nové skutečnosti a důkazy v odvolacím řízení připouštějí jen zcela výjimečně. Ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu posiluje tzv. koncentraci řízení tím, že účastníkovi řízení neumožňuje uplatňovat v odvolacím řízení takové skutečnosti a důkazy, které mohl uplatnit již dříve, tedy v řízení v I. stupni. K novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazů, které uvede odvolatel v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, jež nemohl uplatnit dříve. Citované ustanovení zvyšuje odpovědnost jak správních orgánů I. stupně, tak účastníků řízení; správních orgánů zejména vzhledem ke splnění jejich poučovací povinnosti (§ 4 odst. 2 správního řádu), účastníků řízení v tom, že musí své návrhy

uplatňovat pokud možno bez zbytečného odkladu (viz Vedral, J. *Správní řád. Komentář*. Praha: BOVA POLYGON 2012, s. 725). Zásada koncentrace řízení ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu je opodstatněná zejména v případech, kde se jedná o řízení zahajovaná na návrh účastníka řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 11. 2012, č. j. 1 As 114/2012-27, www.nssoud.cz).

Ve světle uvedeného názoru na posuzovanou věc proto soud nezohlednil předložené listiny žalobkyně, tj. čestná prohlášení Aleny Vojtěchové ze dne 2. 8. 2013 a Bc. Tomáše Nováka, DiS ze dne 2. 8. 2013, neboť shledal provedené důkazy za dostačující. Nehledě na to, že čestné prohlášení je jen náhradou za listinný důkaz, protože pouze osvědčuje, ale nedokazuje určité skutečnosti.

Na základě uvedených závěrů Krajský soud v Brně konstatuje, že správní orgán I. stupně dostatečně splnil svoji poučovací povinnost, umožnil žalobkyni, aby se mohla k předmětu řízení vyjádřit. Bylo proto otázkou míry její bdělosti, zda se k řízení v dostatečném rozsahu vyjádří již před správním orgánem I. stupně. Na základě výše uvedeného proto soud uzavírá, že žalovaný se nedopustil právního pochybení v posuzování předmětné věci, a proto ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. srpna 2014

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová